ПРОМІНЬ

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

PROMIN

Ч. 5 ТРАВЕНЬ 1994 No. 5 MAY 1994

ПРОМІНЬ

РІК XXXV ТРАВЕНЬ Ч. 5

видає

СОЮЗ УКРАЇНОК КАНАДИ

Виходить раз у місяць

Редакор — Олена Гринь
Редактор англомовної частини —
Маруся Тарнавецька-Зурек
Адміністратор — Тарася Юрків

PROMIN
842 Main Street, Winnipeg, Manitoba
Canada R2W 3N8
Tel.: (204) 589-5101 Fax: (204) 586-3618

Річна передплата в Канаді $17.00
Передплата до інших країн $20.00
Одне число ..... $ 2.00

Редакція застерігає собі право скорочувати та поправляти надіслані матеріяли.

PROMIN

VOL. XXXV MAY No. 5

Published by
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
Monthly

Editor — Olena Hryn
English Editor —
Marusia Tarnawecka-Zurek
Administrator — Tracy Yurkiw

PROMIN
842 Main Street, Winnipeg, Manitoba
Canada R2W 3N8
Tel.: (204) 589-5101 Fax: (204) 586-3618

Subscription in Canada $17.00
Other countries $20.00
Single copy ..... $ 2.00

The editors reserve the right to edit submitted materials.

Publication Mail
Registration No. 1925
International standard Serial number
ISSN 038021-40

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

ЗМІСТ

Життя і культура
Олена Гринь — Мати в родині 1
Анна Франко-Ключко — Іван Франко і його родина (уривок) 2
Іван Франко — Моїй дружині 3
Докію Гуменну вітаємо 4
Іван Франко— Земле, моя всеплодющая мати 4
Олександра Черненко — Федір Погребенник 5
Федір Погребенник — Софія Морачевська 6
Громадська хроніка
60-літній ювілей СУК, Гамільтон, Онт. 8
Відділ ім. Лесі Українки, Гамільтон, Онт. ... 9
Збагатім „Промінь" фінансово 11
80-ліття добр. М. Василів 12
Великодні поздоровлення 14
Вісті з Централі 25
День членства в Саскатуні 26
Писання писанок в українській школі в Оттаві 28
Нашим дітям
Квіти незабутнім 30
Посмертні згадки: бл.п. Юстина Гусак, бл.п.Емма Веселович.

CONTENTS

Easter Greetings: Archpastoral Paschal Epistle of the Council of Bishops of the Ukrainian Orthodox Church of Canada 15
The Attitude of the Ukrainian Orthodox Church Towards Women — Dr. Vivian Olender 17
International Year of the Family: School and Family Program 19
Community Corner: Requests for Special Congratulatory Messages 20
In Review: "Wedded to the Cause" — Frances Swyrypa 21
In Memoriam: Neville Yurkiw 22
Education: Trident Church Camp, Crystal Lake 22
Ukrainian Orthodox Youth Camp, Green Grove 22
Recipe Corner: Ollia Waverick — Lose the Fat 23
News from the National Office 24
Promin Press Fund *33*

Easter Greetings

Attitude of the Ukrainian Orthodox Church

На першій сторінці обкладинки: наше лого — Рік родини

МАТИ В РОДИНІ

Всі ми знаємо народню приказку чи прислів'я що "жінка тримає три угли в хаті", також знаємо і те, що і в родині мати відграє дуже важливу ролю.

Д-р Савеля Стечишин в своїй статті „геній над геніями" пише: "її місія (матері) — це вічне життя, для неї її діти — це найбільша творча праця і в неї вона вкладає всі свої творчі проблиски", бо „осередком життя все була і буде родина, в якій головне місце займає мати".

Відзначаючи наших найближчих матерів, українських діячок, які визначилися своєю хоробрістю на полі українського громадського життя, ми забуваємо згадати жінок, які були моральною і матеріяльною підпорою своїх визначних чоловіків в літературному чи громадському житті і які, ці жінки, лишилися забуті в тіні слави своїх чоловіків.

Цього разу ми згадаємо Ольгу Хорунжинську-Франко, дружину письменника, поета і великого громадсько-політичного діяча, Івана Франка, роковини смерти якого припадають якраз на травень місяць.

Всі ми читали його вірші з запальними закликами до боротьби за національне і соціяльне визволення народу. Він вірив в силу духа, в силу, що живе в глибині землі, вірив в працю.

Силу рукам дай, щоб пута ламати,
Ясність думкам — в серце кривди влучать,
Дай працювать, працювать, працювати
В праці сконать.

Ще й такі слова:

Що в моїй пісні біль і жаль і туга,
Це лиш тому, що склалось так життя.
Та є в ній, брате мій, ще нута друга:
Надія, воля, радісне чуття.

З цих слів Ів. Франка видно, що, не зважаючи на великий запал до життя, переживав він і великі труднощі в житті.

Одружився 30-літній Іван Франко з 22-х літньою Ольгою Хорунжинською в Києві в травні 1888 року. До здійснення цього шлюбу Іван Франко ставився розважливо. В листі до Олени Пчілки він писав таке: „мені здається, що найбільша часть щасливих подруж основана именно на тій обопільній, взаїмній резигнації, на поблажливості взаїмних похибок". Можливо, що такі сподівання були б оправдані, якби матеріяльні умови їхнього життя не були дуже невідрадними.

Ольга Хорунжинська, освічена й поступова, ентузіястка театру, музики, літератури, любила свого чоловіка і бажала стати йому помічницею і опорою.

Після приїзду у Львів Ольга Франко відразу зацікавилась громадськими справами. Заприязнившись з Наталею Кобринською, вона взяла участь у „Першому вінку", відбувала подорожі з важливими дорученнями в Росію, старалась про дозвіл російських властей на висилку творів Франка і іншої української літератури в Україну.

Та в скорому часі родина Франків почала збільшуватись приходом на світ дітей, які родилися одне по одному — Андрій, Тарас, Петро і донька Ганна. Сім'я жила дуже скромно, бо заробітки Франка були принагідні і низько платні. Через свої поступові погляди, активність в суспільно-політичному житті, конфлікти з австрійсько-польською верхівкою, ув'язнення і т.п. Франко не міг влаштуватись на працю, яка могла б забезпечити родину. Навіть постійна допомога родини Ольги не могла розв'язати матеріяльних проблем подружжя. А в хаті малі діти, постійні гості, безплатні столовники, при браку грошей це все лежало на руках однієї тендітної жінки.

Все своє активне життя Ольга старалася допомогти Франкові. Однією з таких нездійснених мрій була допомогти чоловікові отримати доцентуру у Львівському університеті. Але, ані поїздки до Відня для досягнення наукового ступеня, ані старання при університеті у Львові не дали бажаних наслідків. Всі ці мрії подружжя Франків не здійснились, так само не сповнились мрії Ольги Хорунжинської про ролю гідної подруги великого чоловіка. Підірване здоров'я Ольги Франко, що зросла у достатках і вигодах, згасило її початковий запал, енергію і витривалість.

Після довгих років надій і резигнацій Ольга Франко зійшла з ума.

Забута й упосліджена дожила до пізнього віку, а тінь слави її геніяльного чоловіка закрила перед нами помічницю, опікунку, вірну дружину і віддану матір дітей Івана Франка.

Використано: 1) "Ольга Хорунжинська-Франко" Ірени Книш і 2) "Жінка, котра була поруч" Романа Горака.

О.Г.

ІВАН ФРАНКО І ЙОГО РОДИНА

(уривок із споминів)

... вечори мали свою насолоду й таємний чар, особливо перед тим, як мама клала нас спати. Ми Звичайно обсідали тата, а мені й братові Петрові, як найменшим, припадало на долю злісти татові на коліна, і тоді тато оповідав нам байки і казки...

Тато оповідав казки дуже цікаво, якраз тоді компонував для нас свої — „Коли ще звірі говорили", що їх ми так дуже любили й бажали все наново слухати...

Тато не тільки любив оповідати нам про звірят і представляти нам як живих думаючих істот, що живуть між собою майже людським життям, але й сам ставився до всіх звірят з надзвичайною любов'ю і ніжністю...

Цю любов до звірят передав тато і нам. Під впливом татових оповідань звірята були для нас істотами рівними нам, нашими приятелями, товаришами наших ігр, повірниками в наших радощах і горі.

Але не тільки любов і гарне відношення до звірят прищепив тато в наші дитячі серця. Ми також дістали від нього і першу науку з природознавства.

Проживаючи, здебільша, в місті, тато використовував кожну вільну хвилину, а, як пощастило, то і днину, на те, щоб повести нас поза місто. Звичайно ми йшли цілою родиною, набравши їжі, до близьких лісків, або до більш віддаленого „Вулецького лісу". Зараз же за містом нам було дозволено скинути черевики, і ми бігли босоніж стежками, поміж полями, підскакуючи наввипередки, потім стомлені сідали край дороги, чекаючи батьків...

По дорозі траплялось нам багато чого цікавого. Тато вчив нас розрізняти роди збіжжя, трав і квітів, учив нас, як відрізняти корисні рослини від шкідливих. Кожне дерево чи кущ діставали свої назви через свої прикмети.

А як приходили ми до лісу, нашій цікавості і розпитуванням не було кінця. І на все давав нам тато пояснення, про все знав щось цікаве розповісти. Ми вчились розрізняти пташок за їх виглядом і співом; тато приносив нам чи жабку, чи ящірку, чи вужа, чи веретільника; це все ми хотіли докладно роздивитися, хоч і з великим страхом, узяти в руки, подержати так як тато. Замкнувши очі, ми запевняли, що не боїмося. Тато сміявся і радів нашим зацікавленням та захопленням.

Не раз на такій прогулянці ми проводили цілий день і тільки увечорі, з заходом сонця, поверталися додому стомлені, голодні, але щасливі.

Анна Франко-Ключко
— донька Івана Франка.

МОЇЙ ДРУЖИНІ

Спасибі тобі,
моє сонечко,
За промінчик твій, —
щире словечко!
Як промінчика
не здобуть притьмом,
Слово щирого
ни купить сріблом.

В слоту зимную,
в днину мглистую
Я дорогою йду
тернистою,
Кого я любив,
ті забулися,
А з ким я дружив —
відвернулися.

Відвернулися
та й цураються,
З труду мойого
посміхаються.
В порох топчуть те,
що мені святе,
А недоля й тьма
все росте й росте.

Важко дерево
з корнем вирвати,
Друга давнього
з серця вигнати.
Важко в пітьмі йти,
ще й грязюкою,
Де брехня сичить
вкруг гадюкою.

Та як радісно
серед трудного
Шляху темного
і безлюдного

Іван Франко з дружиною Ольгою Хоружинською

Вгледіть — світиться
десь оконечко,
Так у горю нам —
щире словечко.

То ж за дар милий,
за безцінний твій,
Що мов цвіт скрасив
шлях осінній мій,
За той усміх твій
невдослід журбі —
Спасибі тобі!
Спасибі тобі.

„Віра" ч. 2, 1993

ДОКІЮ ГУМЕННУ
ВІТАЄМО З ДЕВ'ЯНОСТОЛІТТЯМ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

У Києві видавництво „Смолоскип" (спільне українсько-американське товариство, яке видало вже „Україна — Путівник 1993" українською і англійською мовою — див. „Промінь" ч. 11.1993) і видавництво „Український письменник" готують до друку два перші томи спогадів Д. Гуменної, які в 1990 році друкувалися у видавництві „Смолоскип". Інші готують до друку чотири томи „Діти чумацького шляху" та „Хрещатий Яр".

Докії Гуменній бажаємо довгої зопотої осени життя!

О.Г.

Докія Гуменна визначна українська письменниця, авторка роману „Діти чумацького шляху", роману „Хрещатий Яр", твору „Минуле пливе в Прийдешнє (розповідь про Трипілля) і цілого ряду інших творів, нарешті дочекалася „повернення на Україну". В Києві 26-го лютого 1993 року відбувся літературний вечір Докії Гуменної. Хоч письменниця не була присутня на вечорі присутня була родичка, яка живе в Києві (сама ж письменниця живе в Нью Йорку). Цей вечір був організований Інститутом Літератури Академії Наук України і ним проводив д-р Федір Погребенник.

Всі виступаючі високо оцінили творчість Д. Гуменної, говорили про її тернистий шлях у літературі 20-40-х років в Україні.

Київські автори читали уривки з творів письменниці, а самодіяльний хор Академії Наук України проспівав кілька патріотичних пісень.

Іван Франко

Земле, моя всеплодющая мати,
Сили, що в твоїй живе глибині,
Краплю, щоб в бою сильніше стояти,
Дай і мені!

Дай теплоти, що розширює груди,
Чистить чуття і відновлює кров,
Що до людей безграничную будить
Чисту любов!

Дай і огню, щоб ним слово налити,
Душі страсть громовую дай власть,
Правді служити, неправду палити
Вічну дай страсть!

Силу рукам дай, щоб пута ламати,
Ясність думкам — в серце кривди влучать,
Дай працювать, працювать, працювати,
В праці сконать.

1880

ФЕДІР ПОГРЕБЕННИК

(За рекомендацією пані Наталії Когуської, попередньої редакторки „Променя", друкуємо вступне слово про Федора Погребенника — Олександри Черненко і поширене оповідання Федора Погребенника — „Софія Морачевська...")

Редакція.

Федір Погребенник, доктор філологічних наук, науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Шевченка Академії Наук України, вже понад 30 років невтомно працює в ділянці українського літературознавства.

Родом з села Рожнів на Косівщині, він закінчив студії в Чернівецькому університеті й відразу на буковинському ґрунті відзначився своєю активною участю в дослідчій роботі наукового середовища. Там же брав участь у підготовці антології „Письменники Буковини" (1958), збірника „Юрій Федькович у розвідках і матеріялах" (1958) і там же появилася його перша літературознавча праця — критичний нарис „Остап Маковей" (1960).

Проте остаточно як науковець і дослідник історії української літератури кінця XIX і поч. XX ст. сформувався д-р Ф. Погребенник у Києві, де відкрилися для нього кращі можливості наукової роботи в підготовці критичних праць і видань з клясичної української літературної спадщини. До найважливіших, між багато іншими, належать: „Гнат Хоткевич, „Твори" (два томи, 1966) і „Вибрані твори на історичну тематику" (1990), однотомники: Є. Ярошинської, О. Мартовича, М. Коцюбинського, сім томів прози О. Кобилянської, з них один великий том репрезентує епістолярну спадщину письменниці (1963), що він їх впорядкував, редагував і спорядив вступними статтями і коментарями.

Найбільше уваги присвятив дослідник творчості В. Стефаника. Тут треба відмітити такі найважливіші книжки: „Наш Стефаник" (1974), „Василь Стефаник у слов'янських літературах" (1976), „Сторінки життя і творчости Василя Стефаника" (1980), „Василь Стефаник у критиці та спогадах" (1970), „Твори" (1964), „Вибране" (1979), „Неопубліковані переклади новель Стефаника" (ч. 9, „Вітчизна"), не враховуючи багато інших статтей в журналах і часописах.

На долю вченого випало взяти участь у виданні збірки новель В. Стефаника болгарською, французькою й еспанською мовами. З його передмовою теж вийшла збірка творів І. Франка англійською мовою в перекладі Джона Вара. Для „Наукової Думки" він приготовив антологію вірша І. Франка, „Каменярі" в 36 чужих мовах, а для львівського видавництва „Каменяр", пролог до „Мойсея" — „Народе мій" в 32 чужих мовах. Тут треба ще додати „Твори", І. Франка російською мовою, „Історична проза" Г. Хоткевича, збірка казок В. Королева-Старого „Нечиста сила" і том спадщини Б. Лепкого. Всі вони супроводжуються з його вступними статтями і коментарями. Можна з певністю сказати, що в такій його обробці вийшло досі понад 30 томів української клясики. За участь у підготовці „Зібраних творів Івана Франка у п'ядесяти томах" його відзначено почесним званням лавреата Державної премії ім. Тараса Шевченка. Д-р Ф. Погребенник підготовив теж до друку антологію народних пісень і літературних творів, „Чуєш брате мій", до сторіччя першопоселень українців у Канаді.

Тепер цей невтомний і відданий українській літературі вчений бере активну участь у підготовці „Української літературної енциклопедії", що появиться в п'яти томах, як член редколегії і один з її авторів.

Проте крім науково-дослідчої та літературознавчої роботи, д-р Ф. Погребенник нерідко виступає теж на сторінках української преси з різними оповіданнями та нарисами, що яскраво віддзеркалюють його ознайомленість з біографічними матеріялами українських письменників.

До таких цікавих і талановито написаних нарисів належать теж його есе, „Софія Морачевська... — навчила мене любити Русів і правду в собі".

Олександра Черненко

Федір Погребенник

„СОФІЯ МОРАЧЕВСЬКА... — НАВЧИЛА МЕНЕ ЛЮБИТИ РУСІВ І ПРАВДУ В СОБІ"

Вони увійшли в його життя раптово. Як повідь заливає долину, так вони залили душу Стефаника своєю добротою, освіченістю, інтелігентністю. Він — поляк, медик за спеціальністю, а літератор за вподобаннями — Вацлав Морачевський. Вона — українка Софія Окуневська, лікарка за освітою, доктор медицини, з глибоким потягом до літератури і музики.

... Це було в Кракові. Стефаник навчався на медичному факультеті Ягеллонського університету. На Шевченківському вечорі, що його влаштувало українське студентське товариство „Громада", Стефаника, одного з організаторів свята, представили доктору Вацлаву Морачевському і його молодій дружині Софії. Протягом всього життя він хилитиметься серцем до Морачевських, а вони — до нього. Їхнє сердечне побратимство переросте рамки товариських взаємин: їхні долі так тісно переплетуться, що без Морачевських протягом чверті віку не можна буде собі уявити Стефаника, а Стефаника — без Морачевських. „Це знайомство було чи не найважливішою подією моєї молодості", скаже згодом письменник у своєму автобіографічному нарисі „Про ясне минуле".

З'єднували їх, притягали одне до одного, не лише спільні культурні інтереси (література, музика, мистецтво загалом), а й духовна краса, той світ добра, прекрасного, що розсівали кожна з цих небуденних душ...

* * *

Софія виросла в кімполунгзьких горах, оспіваних її подругою Ольгою Кобилянською. „Магура" називалася тота гора, під якою стояла хата її батька-вдівця Атанасія. Навпроти „Магури" піднімалася вгору, вся поросла молодим лісом гора „Рунг". Поміж ними, ущелиною, протікав стрімкий потік, розділяючи дві вершини скелястими берегами. Навкруги буяло царство зелені, сонячного проміння, що купало у світлі і високі гори, і пологі, всіяні квітами, полонини. З потоків дзвеніло музикою, віяло прохолодою. У цій красі виростали напрочуд гарні і сміливі дівчата — як от Софія Окуневська. „Якщо можна порівняти молоду дівчину з квіткою, то Софію можна було порівняти з лілією", — скаже згодом Ольга Кобилянська.

Стрункa і висока, як смерека над бистрим потоком. Як ліщина гнучка, як весна співуча. Романтично мрійлива, поклонниця природи, музики, всього прекрасного. Літала на білому коні кімполунзькими левадами як амазонка. Сріблястим веретеном кружляла на ковзанці. Як лицар володіла шпагою, фехтувала. Була як буря, коли грала Бетховена. Така була тота Софія Окуневська у молоді літа.

Фізичний розвиток поєднувала з духовним. Багато читала, до того ж не лише художню літературу, а й наукову — англійських філософів-позитивістів, Драгоманова, Франка, сама писала статті, оповідання, нариси. Готувала себе до служіння рідному народові, ідеалам добра і справедливості. Образ небуденної своєї подруги змалювала Ольга Кобилянська в ранніх оповіданнях.

Софія замолоду звертала на себе увагу красою, щирістю душі, освіченістю. Це вона перша нахилила юну Ольгу Кобилянську до української мови й літератури: „Тоді і виробляла вона з мене українську літератку, переконуючи мене, що я, яко літератка-українська, маю обов'язок писати українською мовою, навчаючи мене рівночасно писати фонетично...", — згадуватиме згодом авторка „Землі".

Софія мала кращі, ніж її подруга Ольга, умови для розвитку багатих духовних сил: вона отримала середню, а згодом і університетську освіту, ступінь доктора медицини. До речі, на її іспиті на атестат зрілості, який вона складала у Львові, було багато відомих людей, серед них — письменники

Іван Нечуй-Левицький, Олександер Конинський з дочкою, Іван Белей, Іван Франко та інші. Тоді Софія познайомилася з Франком, який мав значний вплив на її інтелектуальний розвиток. З приводу цього знайомства писала Ользі Кобилянській 19 червня 1884 р.: „Я його зразу впізнала, хотіла приступити до нього, але не мала відваги. Була сама в передпокою й чула кроки, обернулася і він став переді мною, подав руку і представився мені. Ми пройшли кілька кроків сюдитуди, розмовляли, але скоро приступили до нього інші гості і він пішов..."

Батько Софії, Атанасій, коли вмирала кохана дружина, усіма мольбами світу просив всевишнього врятувати для себе, і для дітей. Бог не послугав — забрав її. Тоді Атанасій скинув рясу священика, відцурався духовного сану, здобув медичну освіту, став лікувати. Сціляв людей. Був добрим, гуманним лікарем. Всю любов свого серця вкладав у трьох синів і дочку Софію, яку боготворив.

... Подружжя Морачевських стало для Стефаника райдужним сонцем, що огрівало його теплом кожен зокрема і всі совокупно. Так само він, селянський син, з чуйним, поетичним серцем став для Морачевських джерелом могутньої життєвої сили, первозданної краси, відкрив своїм приятелям високий світ народної мудрості, поезії. Великі й благородні почуття горіли в їхніх серцях. Особливо Стефаника й Софії.

... Ще не загоїлася рана в душі Стефаника після смерти Євгенії Бачинської, як в його серці почали проростати найщиріші приятельські почуття до Софії. Стефаник мав змогу бачити обох Морачевських у Кракові, листувався з ними, коли вони жили у Швейцарії, часто гостював у батька Софії в Сторожинці, на Буковині. У середині 90-х років зав'язується листування Стефаника з Морачевськими, що повинно було заміняти їм (але не заміняло!) можливості особистих зустрічей. Саме завдяки цьому наша література збагатилася листами-перлами Стефаника, звідкіль пробивається чиста поезія людських почуттів, започатковуючи витоки високої лірики його натхненного поетичного слова. Стефаник якось сказав: „Моя література — в моїх листах". Це зізнання насамперед стосується листів до Морачевських. Листам, особистим зустрічам з Софією та Вацлавом українська література завдячує багато неперевершених поетичних мініатюр...

... Окраїна Сторожинця, що розкинувся серед буковинських лісів. Великий одноповерховий дерев'яний будинок із широким ганком, який ділить хату на дві половини. Перед вікнами будинку — квітник, обгороджений низьким плотом. Старезні горіхи, що влітку дарували запашну прохолоду, а осінню золоті плоди.

В одній із кімнат, що крізь високі вікна легко впускає снопи світла, у великому фотелі, сидить старий чоловік. Задуманий. Тремтить у руках люлька, Старий зажурено говорить:

— Моці нема ні жодної, загрітку ніякого, студінь у кістках, — хоч на дворі літо... Час уже на спочинок, тіло землею пахне... Одна моя надія — ще її побачити.

— Ей, пане Атанасію, не говоріть таке. Ви ще подужаєте, а Софія днями приїде, писала мені.

— Коби-то... Знаєте, коли мені сумно, коли мене самого одинокого в цій хаті обсідають тяжкі гадки, думаю лише про неї. Вона десь там, далеко, далеко, в Цюріху. Не може часто приїжджати.

Дивися на чорний, довгий фортеп'ян, згадував її слова:

Я, татку, буду на нім грати, як з левом бавитися. Доведу його до ветеклості, і люди будуть вмирати зі страху. Зимний піт їм на чолі виступить. А як погладжу його по голові, він ляже мені під ноги, як вірний пес...

А накінець, як заграю пісеньку народну, буде їм здаватися, що походжають по різнобарвних квітах. Та й будуть видіти, як дівчина рве квіти, і почують її пісню. Така то буде пісня, що всі стануть добрі і веселі.

Ой татку, татку, як я буду грати!

Продовження в наступному числі

ГРОМАДСЬКА ХРОНІКА

60-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ СУК ВІДДІЛ ІМ. Л. УКРАЇНКИ
ГАМІЛЬТОН, ОНТАРІО

Пані О. Сушко промовляє на 60-літньому Ювілею

В соняшний день 21-го листопада 1993 року відбувся Молебень за здоров'я членок, а опісля всі зійшли до авдиторії Собору на обід та святочну програму.

Заля була чудово прибрана. На кожному столі були вишиті серветки із відповідною декорацією, які самі членки вишили на цю оказію. Голова відділу та господиня цього свята, Уляна Криворучко, привітала членок та гостей і подала короткий нарис історії відділу. В своєму слові голова зробила заклик до дальшої праці на майбутнє для добра наших дітей і онук і на славу Союзу Українок Канади. Слідувала молитва, яку провів настоятель о. прот. Н. Чурак. Рівнож вшановано хвилиною мовчанки наших піонерок, які започаткували існування відділу тому 60 років, як також всіх членок, які відійшли у вічність.

Звеличали свято своєю присутністю голова Централі Союзу Українок Канади пані О. Сушко, голова Східньої Екзекутиви пані Г. Щерблюк, делегатки із сусідніх відділів: Торонто, Лонґ Бренч, Ст. Кетеринс, Ґрімсбі і т.д. Головну доповідь на тему Рік Родини виголосила голова Централі Союзу пані Орися Сушко. В своєму слові голова повідомила що Союз Українок Канади призначає 1994-ий рік Роком Родини і підкреслила важливість підсилювання структури української родини та відповідальність членок Союзу в цьому відношенні. Окрім того голова повідомила про проєкти, які Союз має на увазі увести в життя.

Пані Криворучко із подякою вручила пані О. Сушко дарунок за таку цікаву і відповідну доповідь. Рівночасно голова подякувала голові Схід. Екзекутиви пані Г. Щерблюк за привіт і її присутність під час Ювілею. Прочитані привіти були від бувшого та довголітнього настоятеля цього Собору Блаженнішого Василія, Митрополита Вінніпеґу і всієї Канади, та від Преосвященнішого Владики Юрія, Єпископа Саскатуну і Діючого Єпископа Торонта і Східньої Канади. Отець Г. Чурак привітав членок Союзу та вручив Митрополичу грамоту з нагоди 60-ліття відділу. Слідували привіти від голови Соборної громади Є. Криворучка, голови Товариства Українців Самостійників в Гамільтоні — Б. Корнія, д-р Г. Семенюк від Льокальної Жіночої Ради.

Голова Централі Союзу та голова Схід. Екзекутиви вручили почесні грамоти осо-

Управа відділу, членки і гості

бам які вже належали до Союзу понад 50 років. Марія Пелепяк — 60 років, Галя Довбета — 60 років, Марія Слюсарчук — 66 років, Ольга Антонюк — 65 років. Паланія Дибко — 50 років. Також були нагороджені грамотою членки відділу які належать до Союзу 25 років або більше: Оля Мойсюк — 28 років, Броня Стасюк — 26 років, Анна Жданів — 26 років, Розалія Лисенко — 25 років, Анна Лаврик — 26 років, Ксеня Росіцька — 26 років, Віра Ковач — 28 років, Розалія Окраїнець — 26 років, Вероніка Спісак — 27 років, Лілія Скварчук — 26 років, Зеня Німець — 27 років, Ева Струс — 26 років.

На закінчення голова відділу висловила подяку всім присутнім за участь в Ювілею і попросила о. М. Парфенюка провести молитву. Після молитви всі дружньо заспівали **Де згода в родині.** *Присутня*

ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ГАМІЛЬТОН, ОНТАРІО

Річні збори відділу ім. Лесі Українки в Гамільтоні відбулися у вівторок, 7-го грудня, 1993, у шкільному приміщенні при Соборі Св. Володимира.

Голова, Уляна Криворучко, привітала всіх присутніх і представила програму зборів. Після молитви однохвилинною мовчанкою вшановано померлих членок відділу.

Пан Іван Юрійчук, заст. голови Соборної Громади, в своїм слові висловив подяку членкам за поміч на різних підприємствах влаштованих громадою та за догляд чистоти та прикрашення Божого храму.

Членки управи, голови різних комітетів та представниці до різних організацій склали звіти про успішно проведену працю впродовж року. Орися Сушко, заст. голови, висловила подяку голові Уляні Криворучко за взірцеву працю та вручила подарунок, як знак пошани від усіх членкинь.

У 1993 році відбулося 7 місячних зборів і двоє засідань управи.

Відділ склав слідуючі пожертви: $25,000 на Собор; $1,050 на Українську школу; $500 на Суспільну службу; $500 на Музей Союзу Українок у Саскатуні; $100 на Колеґію, $200 на Консисторію.

Впродовж року членки відділу приготовляли обіди на різні традиційні громадські імпрези: Йорданська Свята Вечеря, Місія і Свято Православ'я, Поминальний обід, Великоднє Свячене, на візитацію Владики Юрія.

Відділ відзначав відповідною програмою 60-ліття свого існування, Свято Лесі Українки, Свято книжки, влаштував писанкове бінґо, зорганізував прогульку для членок відділу „Grand River Cruise", членки робили пироги і голубці до Інституту Св. Володимира на караван.

Три року тому, відділ вибрав за проєкт уставлення нових дверей при вході до церкви і постановив замовити в Києві орнамент з бронзи, де будуть зображені Св. Ольга і Св. Володимир. Кошт — около $40,000. Плян і малюнок приготовили (вже тепер покійний) архітект Юрій Кодак і його зять інженер Орест Новаківський. Можна з приємністю згадати, що цей довго очікуваний проєкт закінчується цього року.

Відділ вислав делеґаток на крайовий з'їзд СУС у Вінніпезі, на симпозіюм Союзу Українок Східньої Канади, на 100-річчя Жіночої Ради в Канаді, святкування якого відбулося в Гамільтоні, в той час наш відділ приготовив виставку літератури про великий голодомор на Україні в 60-ту річницю його.

На минулому з'їзді СУС у Вінніпезі дві членки нашого відділу, Орися Сушко і Галя Олексюк, були винагороджені за віддану працю та отримали почесні грамоти, як доказ признання і подяки „за надзвичайну активність і за надпересічний вклад в працю і розвиток СУС та української спільноти в Канаді."

Членки допомагають в праці при громаді. Співають у церковному хорі, допомагають Українській школі. Членка Марія Погорецька є директоркою Української школи. Відділ приготовив виставки мистецтва в двох бібліотеках міста Гамільтону і показав писання писанок.

УПРАВА І КОМІТЕТИ 1993—1994

Уступ. голова — Тамара Дудка, голова — Уляна Криворучко, 1-ша заст. голови — Орися Сушко, 2-га заст. голови — Марія Пенюк, секретарка — Маруся Погорецька, фінан. секретарка — Броня Стасюк, касирка — Діяна Юрійчук.

Контрольна комісія: Галя Олексюк, Юстина Висобліцька. Тамара Бугай.

Культ.-освітній комітет: Варвара Логин, Тамара Бугай, Ліна Смирнів.

„Промінь" — Валя Огієнко. Старший відділ СУМК — Діяна Юрійчук. Архіви — Наталя Бал.

Місцева Жіноча Рада: Юстина Висобліцька, Ліна Смирнів.

Інститут Св. Володимира — Надія Стретді.

Відвідування хворих: Таня Шкрибляк, Галя Макферсон, Христя Кошура.

Програмовий комітет: Галя Липка, Надія Стретді, Галя Лазарович, Галя Макферсон.

Представниці до КУК: Маруся Погорецька, Христя Кошура.

Комітет музею: Варвара Логин, Галя Лазарович, Маруся Лещук, Галя Макферсон, Галя Липка, Таня Шкрабляк.

Бінґовий Комітет: Маруся Казанівська, Наталя Бал, Розалія Окраїнець, Марія Пилипюк, Оля Дробот.

Господині: Розалія Окраїнець, Ніна Павлюк, Ліда Стриховська, Анна Козак, Анна Білоус.

Телефонічний ком.: Маруся Лещук, Палагія Дибко, Оля Дробот, Юстина Висобліцька, Марія Шеремета, Тамара Бугай, Марія Зуляк. Сестриці: Ніна Павлюк, Розалія Окраїнець, Євгенія Гребенюк, Розалія Лисенко, Анна Козак, Оксана Бугай, Анна Білоус, Вероніка Дубров, Надія Поручко.

Почесні сестриці: Оля Антонюк, Євдокія Роман, Марія Січова, Варвара Авраменко, Теодора Швед, Катерина Баюс.

Українська школа — Директорка Маруся Погорецька.

Під час зборів членки складали датки на „Промінь". Висилаємо чек у сумі $100.00.

На закінчення програми голова Уляна Криворучко подякувала за довір'я й запрошувала членкинь до дальшої праці. Збори закінчились молитвою.

Марія Погорецька, секретарка

ПРАЦЯ КУЛЬТ-ОСВІТНЬОГО КОМІТЕТУ В 1993 РОЦІ

Куль-освітній Комітет з співпрацею інших членок задовільно виконав своє зобов'язання.

В неділю 21-го лютого відділ відзначив роковини патронки нашого відділу, геніяльної поетеси Лесі Українки. Святочну доповідь виголосила голова Східньої Екзекутиви Союзу Українок Канади пані Галя Щерблюк.

Хор Союзу виконав декілька пісень під дириґентурою п. Орисі Сушко з фортепіяновим супроводом Оксани Сушко.

Наші молоді таланти, Пилип Юрійчук і Тарас Соболевський, виконали дует на скрипці і фортепіяно, як також Тарас Соболевський виконав точку на фортепіяно.

Організували виставку українського народнього мистецтва в міській бібліотеці та в бібліотеці Тері-Барі українських народніх вишивок, тканих доріжок, писанок та різьби. Виставка тривала один місяць. Виставку влаштували та були відповідальними за неї п. Дарія Бродгед і п. Надія Пенюк.

Третього квітня влаштували виставку писанок та демонстрували писання писанок, пояснювали значення символів і мотивів української писанки запрошені знавці писанкарства пан і пані Домарацькі.

Другого жовтня після зборів відзначили Свято Книжки з виставкою літератури Централі Союзу Українок Канади.

Пані Віра Логин відкрила Свято книжки змістовним словом, розповіла про значення друкованого слова. Пані Тамара Бугай прочитала гумореску Миколи Понеділка „Соборний борщ".

Пані Надія Пенюк прочитала „Думка після відвідин України" іподіякона Ігоря Ґечи. Після свята гостили присутніх печивом і кавою.

17-го листопада на запрошення місцевої Жіночої Ради з нагоди відзначення 100-ліття організували виставку в City Hall в центрі Конвенцій, підготовили і поширили відповідні інформативні матеріяли про голод в Україні 1932-33 років.

Наша делегатка до місцевої Жіночої Ради, Юстина Вислобіцька, приготовила і поставила табльо знимок наших делегаток, які репрезентували Союз Українок Канади на протязі 30 років.

Виставки, що відбувалися, організовувала п. Надія Пенюк, особи які допомагали, щоб виставки були успішні, були слідуючі: п. Дарія Бродгед, п. Т. Бугай, п. Г. Лазарович, п. М. Лещук і п. Т. Шкрибляк.

Членки культ-освітнього комітету: пані Варвара Логин, п. Надія Пенюк і п. Тамара Бугай на кожних зборах читали художні твори, вірші або новини з газет.

Валя Огієнко
Реф. „Променя"

ЗБАГАТІМ „ПРОМІНЬ" ФІНАНСОВО

Персонал „Променя" щомісяця сходиться на засідання з референткою „Променя" від Централі.

Обговорювалось відзначення „Міжнароднього року родини".

Надіємось, що всі відділи будуть відзначати цей день. Тож пропонується, щоб весь дохід з цього свята був переданий до Централі, як пожертву для „Променя". Цією компанією стараємось допомогти фінансово журналу.

Єлисавета Білич —
референтка „Променя" від Централі

80-ЛІТТЯ ДОБРОДІЙКИ ВАСИЛІВ

ЕДМОТОН, АЛЬБЕРТА

Зліва направо: пан Рипка, брат добр. Василів, Галька Маріянич і добродійка Марія Василів.

День веселий, радісний і ми усі під вечір поспішаємо до церкви Св. Михаїла на молебень. А який то молебень? Це молебень за задоров'я добр. Марії Василів, котра нині святкує 80-ліття уродин.

Добр. Марія Василів народилась 28 грудня в Белес, Альберта, в родині Петра і Анни Рипка, котрі приїхали з Буковини, України. Була найстарша з трьох дітей. Виростала при родичах, але від баби почала ходити до школи Преосвящення, бо мама була слаба. Пізніше родина перебралась до міста Белес і там Марія далі ходила до школи, пізніше пішла до склепу працювати. До Белес приїхав о. Савчук, щоб мати Богослуження в Українській Православній Церкві і привіз з собою молодого Григорія Василіва, який тількищо приїхав з України.

Тож на хорах по Богослуженні молодий Григорій звернув увагу на Марію і сказав „Ти маєш файний голос до співу". Від слів дійшло до вінчання в травні 1936 року в Белес Отець Майба вінчав їх. Того ж року в серпні Григорій висвятився на діякона в Смокі Лейк, а тиждень пізніше на священика в Белес.

Від того дня Марія стала добродійкою і відразу пірнула в працю при Союзі Українок Канади, до котрого належала від 15 років життя.

Працювала при церкві в Рідній і Недільній школі. Де лиш отець був призначений, то там добр. Марія старалась організувати відділи Союзу Українок і брала обов'язки в праці. Багато працювала з Сумківцями. Багато праці доложила добродійка при громаді Св. Михаїла в Едмонтоні. Починаючи від себе добр. Марія дала і дає нам приклад до дальшої праці. За ту віддану працю вона є почесною членкинею при Союзі Українок Канади.

Добродійка і о. Григорій мають два сини. Володимир живе в Белес і працює в Pine Ridge Forest Nursery коло Смокі Лейк, Ва-

силь пішов слідами тата і є священиком Української Православної Церкви. Тепер служить в Вінніпеґу. Добродійка має 4 унуки.

Від членок відділу Союзу Українок бажаю Вам, добродійко,здоров'я, радості не лиш на цей день, але ще на багато років.

Добродійка Марія Василів дарує в честь своїх уродин $100.00 на фонд Променя, а $35.00 на кліше.

Галька Маріянич

ВШАНУВАННЯ ДОБРОДІЙКИ МАРІЇ ВАСИЛІВ

ЕДМОНТОН, АЛЬБЕРТА

В середу 9-го березня 1994 року, о год. 2-ій по обіді до дому достойної добр. Марії Василів завітали всі добродійки міста Едмонтону. Прибули посестри, щоб привітати, щиро поздоровити й віддати честь і пошану Ювілянтці добр. Марії з нагоди її 80-ліття з дня народження.

Ювілейну зустріч відкрила добр. Марія Гнатів і, привітавши всіх присутніх, попросила добр. Ольгу Бойчук до слова.

Добр. Ольга щиро привітала Ювілянтку добр. Марусю Василів, привітала присутнє духовенство та всіх зібраних добродійок, а потім звернилась з словом до дорб. Марії Василів.

„З нагоди знаменного, радісного й Богом благословенного 80-ліття Вашого народження, яке сповнилося 28-го грудня 1993 року, висловлюємо Вам, дорога добродійко Марусю, наші найкращі побажання, нехай багата й золота осінь, яка тепер загостила у Вашому житті до Вас, буде для Вас щедра, щаслива й Богом благословенна ще на довгі й многії літа!"

Поважана добродійка Марія Василів, це жінка-українка, піонерка релігійно-культурного й національного життя в Канаді. Вона є тим живим і чесним прикладом для нас добродійок.

Як ідейна дружина душпастиря-піонера архипресвітера Григорія, який віддав 57 років свого трудолюбивого життя праці у Винограднику Божому й праці для нашої Рідної Святої Української Православної Церкви в Канаді. 5-го травня 1993 р. Господь покликав на 90 році життя о. архипресв. Григорія до царства небесного. Добр. Марія тяжко пережила відхід свого мужа о. Григорія.

Добродійка Марія довгі літа невтомно помагала й співпрацювала рука в руку зі своїм мужем о. Григорієм.

Спільна праця не церковно-громадській ниві, віримо, була Богу мила й всіма нами оцінена, сказала добр. Ольга в своїм вітальнім слові.

Як примірна, активна й довголітня членка Союзу Українок Канади, віддала багато провідної праці в культурно-освітніх ділянках Товариства.

Працювала з молоддю і навчала дітей в Недільній та Українській Школах. Співала в церковнім хорі, часто допомагала дякувати при Богослужбових відправах.

Разом з своїм мужем о. Григорієм, добр. Марія пережила й нелегкі піонерські часи в церковно-громадській праці. Однак, вони все стояли на сторожі збереження українського духа, мови й культури й за їх успіхи були вдячні Господеві.

Як мати-християнка, добродійка Марія з о. Григорієм виховали примірно двох синів. Старший Володимир з дружиною Рілею і родиною мешкають у Белис, де Володимир є активний член Української Православної громади, як також він є активний і в церковно-громадській праці Округи Смокі Лейк.

Молодший син, о. прот. Василь, пішов слідами свого батька. Він мешкає зі своєю дружиною добр. Марією і родиною у Вінніпезі й є парохом громади Св. Михаїла.

На закінчення промови й признання для Ювілянтки добр. Марії Василів від усіх присутніх добродійок, добр. М. Гнатів вручила гарний вазонок живих квітів достойній Ювілянтці, а всі присутні відспівали добр. Марії Василів могутнє „Многая літа".

Слідувала смачна перекуска й чай, а молитву й благословення страв, як також благословення Ювілянтці добр. Марії Василів з нагоди її 80-ліття, висловив о. протопресвітер Остап Фляк.

Краянням торта й відспіванням „Многоліття" всі присутні з задоволенням продовжували цю небуденну урочистість.

При кінці добр. Марія Василів щиросердечно подякувала добродійкам й присутнім душпастирям за так примірне й зворушливе для неї прийняття.

Під проводом о. протопресвітера Юрія Туржанського всі присутні молитвою закінчили цю святочну програму.

Так, як в своєму житті добр. Марія зі своїм мужем о. Архипресвітером Григорієм, були все жертвенні й фінансово допомагали своїй Церкві, своїм інституціям, музеям і організаціям, так і добр. Марія в короткому часі вже вдруге зложила свій дар в сумі $50.00 на журнал „Промінь", який вона читає і дуже цінить. За все Честь і Хвала Вам, достойна добродійко Марусю Василів!

Щоб цей день був пам'ятний, то присутні добродійки міста Едмонтону зложили свої пожертви на журнал „Промінь": Наталія Фляк, Надія Крищук, Марія Хом'як, Зіна Туржанська, Стефанія Юрківська, Ольга Бойчук, Надія Стус, Марія Гнатів, Марія Гупка, Діяна Семотюк, Євгенія Дерев'янка, Христя Ярмусь і Наталія Буцьора, разом — $80.00. Добр. Василів пожертвувала $50.00, то разом посилаємо на пресовий фонд „Променя" $130.00.

Вас, поважана добр. Маріє Василів, нехай Всемилостивий Господь обдарує кріпким здоров'ям і щедрими своїми ласками тепер і на все майбутнє.

Щасти Вам Боже!

За добродійок міста Едмонтону
Добр. Ольга Бойчук

ВІДДІЛ СУК ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В ОТТАВІ

з нагоди
Світлого Празника
ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО
вітає

Управи і членство складових організацій СУС, Краєву Управу Союзу Українок Канади і всіх членок по відділах, редакцію журналу „Промінь", та ввесь український народ!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! *ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!*

Ліза Маларек голова
Галина Михальчук секретарка

ЧЛЕНКИ ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ В НОРТ БЕТЛЕФОРД, САСКАЧЕВАН

посилають найщиріші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВОГО

Блаженнішому Митрополитові Василію, єпископам Івану і Юрію, духовенству і всім членам УПЦК, Централі Союзу Українок Канади, Провінційним управам і всім членкам СУК, проводові СУС, Товариству Православних Українців, Союзу Української Молоді Канади, проводові Світового Конґресу Українців, управі Конґресу Українців Канади, нашим братам і сестрам у вільній Україні.

ХРИСТОС ВОСКРЕС! *ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!*

Ольга Бицкал голова
Катерина Маліцька реф. „Променя"

ENGLISH SECTION

EASTER GREETINGS

ARCHPASTORAL PASCHAL EPISTLE OF THE COUNCIL OF BISHOPS OF THE UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH OF CANADA

To the Venerable Clergy, Monastics and God-loving Faithful of the Ukrainian Orthodox Church of Canada —

From our hearts we greet you, our Venerable Clergy and God-loving Brothers and Sisters, our youth and our children, and joyously proclaim to you:

CHRIST IS RISEN!

In these few and extremely moving words of our Paschal greeting the mystery of our salvation is professed.

"Christ is Risen" — was the most joyous news, exchanged on that morning of the first and Great Day between the myrrh-bearing women and the Holy Apostles, who were discouraged and depressed by the inhuman mockery of the Saviour and His martyr-death on the cross. Their hearts were filled with utter hopelessness and fear.

But on the third day their sorrow was transformed into joy.

Christ rose — and with His death He destroyed death, and to those in the tombs He bestowed life.

And a joyous song of victory was heard — Christ is Risen! — first from the lips of the myrrh-bearing women and later from the now convinced Apostles. Today this song goes forth from the lips of the believing sons and daughters of our Ukrainian nation.

The Feast of Christ's Resurrection is a Feast of Faith, Hope and Love. It revealed the greatest truth and foundation of human existence, how to live and how to obtain the paramount goal of life — this being Eternal life in the Kingdom of God.

The Feast of Christ's Resurrection resurrects and renews our life, as a poet once wrote:

"Christ is Risen" — proclaims the sun
from the radiant spring skies!
Life is risen, as is hope
Christ is Risen! Christ is Risen!

We, the Archpastors of the Ukrainian Orthodox Church of Canada, filled with the spirit of the Resurrection of life and hope, proclaimed 1994 as the Year of the Ukrainian Orthodox Family — the Home Church and dedicated the Nativity Epistle to the entire family — to the mothers and fathers, children and grandchildren.

This Paschal Epistle, on the other hand, is being specifically dedicated to all Ukrainian Orthodox Women, thereby underscoring the great importance of the life of a woman as a wife and a companion, mother and grandmother.

We affirm that a woman, by the will of God, is the source of humankind and its foremost teacher, in whose hands rests both goodness and humankind's future — as members of the Church and society.

Continued on page 16

The woman, with her sensitive heart and her natural calling to be the source of humankind, appears as the great heroine and the sun of the home's illumination — The Home Church.

Whenever danger threatens her child, she becomes a fearless defender, willing to sacrifice her life for that of the child.

Let us be mindful of the courage and conviction of the women of the Gospel who followed the Saviour and helped Him in His Divine Mission — the proclamation of the Holy Gospel.

They demonstrated their love, commitment and courage at that moment when Jesus Christ was suffering both spiritual and physical pain and even death upon the cross — they stayed with Him till the end, in order to see where He would be buried.

The Apostles, out of fear, hid themselves, but these women went to the tomb early in the morning in order to prepare the body of our beloved Saviour as prescribed by the law.

For their great love, commitment and courage the Risen Lord rewarded them, by granting them the eternal privilege of being the first to proclaim that "Christ is Risen".

The Risen Lord has placed the woman upon a high pedestal, for as God He was born of the Holy Spirit and a woman — the Virgin Mary.

The Risen Lord evaluated the status of the woman and blessed all women to become as the myrrh-bearing women serving Him within the family — the Home Church.

Dear Sisters,

Within the joy of this Paschal day we greet and bless you and your families with the joy of Christ's Holy Resurrection and pray for your continued good health and success in all your familial endeavours.

Let us not forget that the mother is the first teacher of God's law. What she teaches is deeply inscribed upon the heart of a child. T. H. Shevchenko affirmed this by saying that once the heart is filled with goodness it will never cool.

We extend our heartfelt greetings to all the faithful, on this day of Christ's Holy Resurrection, with a prayer that the grace of this Feast —the Feast above all Feast, illumine your hearts and souls, and that in these days of light you participate in that Divine joy felt by the women who followed Christ and His Apostles, who "were filled with joy" upon seeing the Lord (John, 20:20).

CHRIST IS RISEN!
INDEED HE IS RISEN!

† ***Wasyly,*** *Archbisop of Winnipeg, Metropolitan of the Ukrainian Orthodox Church of Canada*

† ***John,*** *Archbishop, Bishop of Edmonton and the Western Diocese*

† ***Yurij,*** *Bishop of Saskatoon, Acting Bishop of Toronto and the Eastern Diocese*

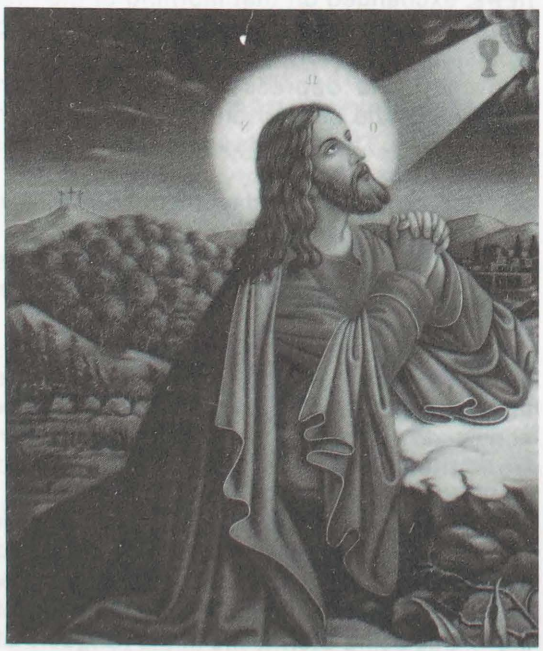

THE ATTITUDE OF THE UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH TOWARDS WOMEN

by Vivian Olender

Dr. Vivian Olender is the daughter of Mary Wlad Olender and the late Mykhailo Olender of Toronto. Her grandparents emigrated from Bukovina and settled in Gardentown, Manitoba, the site of the first Ukrainian Orthodox Church in Canada. While a university student, Dr. Olender lived at St. Vladimir's Institute in Toronto.

She is a member of St. Vladimir's Cathedral, Toronto, and St. Vladimir's Institute. She is a specialist in Orthodox Church History and has a Ph. D. in theology from the Toronto School of Theology/University of Toronto. She also studied at the Institute of Orthodox Studies, University of Helsinki, Finland. She has taught at St. Andrew's College, Winnipeg, and currently is a Research Associate of the Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto.

Dr. Olender will be one of our guest speakers at our National Conference in July, where she will speak about "Women and Spirituality".

Reprinted below is an excerpt from her timely article on "The Attitude of the Ukrainian Orthodox Church Towards Women", which has been sent to Promin by Halyna Melnyk-Marko.

This article was first published in a book "The Divine Life, Light and Love", in 1992, pp. 279-294. This section of the paper is part of a larger research project on the history of the Orthodox Church in Canada and is funded by the Social Sciences and Humanities Research Council of Canada.

Because of its length, we have divided it into several parts, to be published each month in Promin.

Part 1

The Historical Background of the Ukrainian Orthodox Tradition

The attitude of the Ukrainian Orthodox Church towards women was influenced by the positive role and image of women in the eastern Slavic pagan tradition. In the pantheon of east Slavic deities, the Mother Earth goddess played an important role and there is also evidence of a matriarchal society. This contrasts sharply with Greek pagan society which suffered from dualism and saw women as inferior.

At the beginning of church history in Ukraine we are confronted with the strong image of **St. Olha.** The Primary Chronicle describes St. Olha as "wiser than all men". After the death of her husband, Prince Ihor, in 945, she served as regent for her son Prince Sviatoslav and thus was ruler of Kievan Rus'.

In 955 she was baptized into the Christian faith in the Eastern rite. She was instructed by the Patriarch of Constantinople in church doctrine and prayer and "like a sponge absorbing water, she eagerly drank in his teachings". St. Olga was an example and inspiration to her people, not only in the secular realm, but also in Christian character. She was their political and also their religious leader. After her death, her people took comfort in the fact that she continued to pray on their behalf:

Continued on page 18

"Olha was the precursor of the Christian land, even as the dayspring precedes the sun and as the dawn precedes the day. For she shone like the moon by night and she was radiant among the infidels, like a pearl in the mire, since the people were soiled, and not yet purified of their sin by holy Baptism. But she herself was cleansed of this sacred purification."

St. Olha is honoured by the whole Orthodox Church, not just the Ukrainian Church, as "Equal to the Apostles". She was given this title because, like the apostles, she was a "pure guardian of the law and teacher of the Christian faith" to Kievan Rus'. Like the Apostle Paul she was "lifted up... on the wings of the knowledge of God... higher than the visible world". She was "as strong as a lioness" and her glorious memory will always shine forth in the land of Ukraine.

A special service, a canon to St. Olha, was composed to be celebrated yearly on the anniversary of her death July 24th. The service continually praises her as, "wise in the knowledge of God" and outlines the glorious exploits of her life. Thus, St. Olha set an example for Ukrainian Orthodox women as a strong, active person both in wordly affairs and in religious endeavours.

The grandson of St. Olha, **St. Volodymyr,** officially introduced Christianity as the state religion in 988. The Ukrainian Orthodox Church, under the jurisdiction of the Patriarch of Constantinople, inherited the rites and sacraments of the Greek Orthodox Church. We read in Gal. 3,28... "there are no more distinctions between male and female, but all are one in Christ".

This means that the Kingdom of God is open to all. Both women and men are baptised, chrismated and partake of Holy Communion. These three sacraments make women and men members of the holy Orthodox Church and also members of the Royal Priesthood of Believers. Both women and men are concelebrants of the Divine Liturgy, for a liturgy cannot be celebrated by a priest alone.

By tradition, women in Ukraine stand and pray on the lefthand side of the Church and men on the righthand side. One of the benefits of this custom is that it emphasizes the symbol of the church as the family of God. Rather than workshipping as a biological group we worship as members of the family of God and have a sense of the ties that bind us in Christ.

In Ukraine it was common for both women and men to chant the services. Paul of Aleppo, who visited Kozak Ukraine in the 17th century, noted the participation of the women: "We observed an excellent custom throughout all these regions of the Kozaks. All except a very few of them know the prayers by heart, and the order of the service, and the chanting, even to

the greater part of the women and girls. Besides this, the priests instruct even the orphan children".

All forms of lay services, in theory, are open to women. Female saints, both married and unmarried, are equal in dignity to male saints and are worthy of the same veneration. Of the female saints canonized by the Eastern Slavic Churches, most were married. **St. Paraskeva Piatnitsa** is the most popular of the female saints inherited from the Greeks. Many churches in Ukraine were named in her honour. She was venerated by women as the patron of "women's work" and by men as the patron of trade and commerce. **St. Barabara, St. Catherine** and **St. Anastasia** were also popular. There were also many churches in Ukraine named after **St. Sophia,** the personification of Divine Wisdom.

*Editor's Note: **Part 2** will be published in next month's issue of "Promin"*

INTERNATIONAL YEAR OF THE FAMILY

SCHOOL AND FAMILY PROGRAM

Education that begins at home often is reinforced in the schools. There is a flow of values and attitudes that moves between home and school and involves all members of a family.

By identifying family related issues to be discussed by parents, children and teachers, the Canada Committee for the International Year of the Family will attempt to strengthen communication between parents and their children, and provide information to teachers about families and family related issues in the '90s.

In partnership with corporate sponsors, the Committee will arrange for a publication about families today in Canada on a variety of topics such as: drugs and alcohol, violence in the family and at school, authority and discipline, working students, working parents and so on.

In addition, a *Teachers' Activity Guide* will be produced with a view to help educators focus on the Year and integrate in their school curriculum activities with regard to the International Year of the Family.

The publication about families and the *Teachers' Activity Guide* will be published in early spring of 1994, and distributed to all elementary and secondary school principals in Canada.

COMMUNITY CORNER

REQUESTS FOR SPECIAL CONGRATULATORY MESSAGES

If you or someone in your family will be celebrating a special birthday or anniversary this year your Member of Parliament can arrange for the following congratulatory messages and greetings:

FROM HER MAJESTY THE QUEEN

- **100th** birthday greetings and over, every 5 years.
- **60th** wedding anniversary and over, every 5 years (for example, 65th, 70th, etc.)

To arrange for the greetings, please write to your local MP, at least two months ahead of time providing the following information:

FROM HIS EXCELLENCY THE GOVERNOR GENERAL

- **90th** and **95th** birthday greetings, and over.
- **50th** and **55th** wedding anniversaries, and over.

FROM THE PRIME MINISTER

- **75th** birthday and over, every 5 years.
- **25th** wedding anniversary and over, every 5 years.

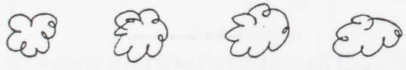

You can send this postage-free, c/o the Parliament Buildings in Ottawa.

CONGRATULATORY MESSAGE REQUEST

Celebrant's Name(s): .....
Celebrant's Address: .....
City ..... *Province* .....
Postal Code ..... *Telephone* .....
Birthday Celebrated ..... *yrs. Anniversary Celebrated* ..... *yrs.*
Date of Birth or Wedding Anniversary .....
Date of Celebration .....

* * * * *

Send Message to (if different from above):
Name: .....
Address: .....
City ..... *Province* .....
Postal Code ..... *Telephone* .....

IN REVIEW

"WEDDED TO THE CAUSE"

On the 100th anniversary of Ukrainian settlement in Canada, the University of Toronto Press published the first interpretive study of women of Ukrainian origin in Canada. In "Wedded to the Cause" author Frances Swyripa looks at the images and myths that have grown up around Ukrainian Canadian women, why they have arisen, and how they have been used by leaders of the community.

Prof. Swyripa argues that ethnicity combined with gender to shape the experience of Ukrainian Canadian women, as statelessness and national oppression in the homeland joined with a negative group stereotype and minority status in emigration to influence women's role and options.

She explores community attitudes towards the peasant immigrant pioneer, towards her daughters exposed to the opportunities, prejudices and assimilatory pressures of the Anglo Canadian world, towards the "great women" evoked as models and source of inspiration, and towards the familiar "baba".

In these stereotypes of the female figure, and in the activities of women's organizations, the community played out its many tensions; between a strong attachment to Canada and an equally strong attachment to Ukraine; between nationalists who sought to liberate Ukraine from Polish and Soviet rule and progressives who saw themselves as part of an international proletariat; between women's responsibilities as mothers and homemakers and their obligation to participate in both Canadian and community life.

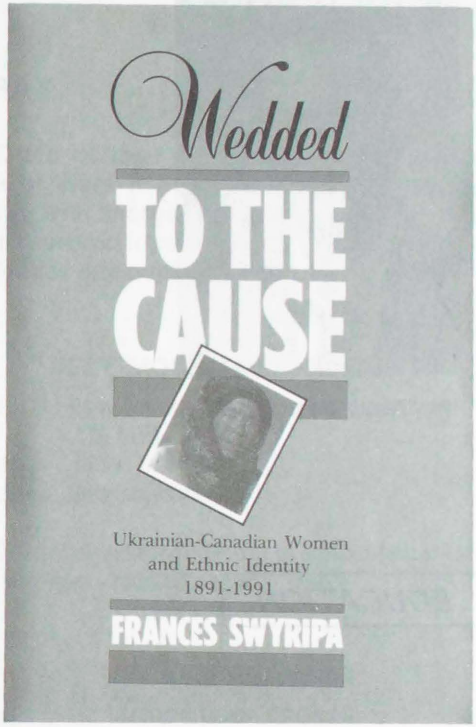

Prof. Swyripa finds that the concerns of community leaders did not always coincide with those of the grassroots and that the two often pulled in opposite directions. The differences were best expressed in the evolution of the peasant immigrant pioneer woman as a group symbol, where the tensions between a cultural ethnic consciousness and a politicized national consciousness as the core of Ukrainian-Canadian identity were played out in the female figure.

The author, a descendant of the first pioneer immigration, holds a joint appointment in the department of history and the Canadian Institute of Ukrainian Studies at the University of Alberta. Prof. Swyripa's research interests have long focused on immigrant and ethnic history; she has published extensively in the field of Ukrainian Canadian studies.

— Reprinted from "The Ukrainian Weekly"

IN MEMORIAM

Neville Yurkiw

NEVILLE YURKIW

The family of the late **Neville G. Yurkiw,** husband of Frances and father to Tracy and Dr. Cary, son of Mary (Pawlik) and John Yurkiw, brother to Donna Oneschuk and family, and Dr. Dennis and family have sent an In Memoriam contribution of $25.00 to the Promin Press Fund in remembrance of his passing three years ago. Neville Yurkiw passed away in Winnipeg on May 9, 1990.

May he rest in peace. Vichnaya Pamyat!

EDUCATION

TRIDENT CHURCH CAMP
CRYSTAL LAKE

The Ukrainian Orthodox Trident Church Camp is located at Crystal Lake, north of Canora, Sask. It is a camp for youth ages seven to fourteen, where Ukrainian culture is taught for two weeks.

New accomodations were built in 1991. This year, the 1994 camp will be held from July 10 to July 24. Anyone interested in attending camp could get in touch with M. B. Ochitwa, Box 747, Canora, Sask. S0A 0L0 or telephone (306) 563-6779.

Early registration and distance may reduce the cost of fees. As well, an incentive program is available for further reducing costs of registration.

UKRAINIAN ORTHODOX YOUTH CAMP
GREEN GROVE
(ON WAKAW LAKE, SASK.)

July 2 — 9, 1994	ages 12 — 14
July 10 — 24, 1994	ages 6 — 11
July 17 — 24, 1994	ages 6 — 8
	(first time campers)

The place to be this summer! Develop your Ukrainian culture, language and faith and meet new friends through crafts, singing, dancing and sports.

The 45th Anniversary Cookbook of our camp will be available April 1994.

For more information please contact:

Dobr. Olya Demczuk (306) 373-8820
Zoria Kanasevich (306) 967-2754

LOSE THE FAT

People are more conscious of the fat content of foods and are avoiding recipes that require ingredients rich in fats. Here are some recipes for tasty substitutions:

MOCKED WHIPPED CREAM

1 tsp	unflavoured gelatin
1/4 cup	water
1/2 cup	ice water
1/2 cup	skim milk powder
3 tbsp	vegetable cooking oil
2 1/4 tsp	liquid sweetener

Sprinkle gelatin over first amount of water in a small saucepan. Let stand one minute. Heat and stir to dissolve gelatin. Cool, but don't let it set.

Beat ice water and milk powder in a small, cold mixing bowl until stiff peaks form. With beater running, add gelatin mixture, cooking oil, and sweetener. Put in the freezer for 15 minutes. Transfer to refrigerator. When ready to use, stir lightly.

Makes 4 cups.

MOCK SOUR CREAM

1 cup	low fat cottage cheese (less than 1% MF)
2 tbsp	low fat plain yogurt (less than 1% MF)

Run both ingredients through a blender to smooth them. Makes about 1 cup.

CREAM CHEESE SUBSTITUTE

1 cup	low fat cottage cheese (less than 1% MF), rinsed and drained
1/4 cup	margarine, softened

Drain cottage cheese well. Press against side of sieve if necessary. Place in blender along with margarine. Blend until smooth. Store covered in refrigerator.

Makes one cup.

BEST MOCK SOUR CREAM

1 cup	low fat cottage cheese (less than 1% MF)
2 tbsp	skim milk
1 tbsp	lemon juice

Combine all ingredients in a blender. Blend until smooth. Makes about 1 cup.

MOCK GUACAMOLE

2 cups	frozen peas, cooked
2 tbsp	chopped onion
2 tbsp	lemon juice
1/2 tsp	salt
1/4 tsp	pepper
1/4 tsp	garlic powder
1/4 tsp	cayenne pepper

Smooth all 7 ingredients in a food processor. Dice 1 tomato and place on paper towel to drain. Stir into mixture.

Makes about 1 1/2 cups.

This can be used as a dip for corn chips, tortillas, or vegetables.

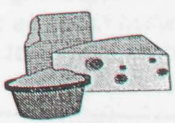

— submitted by Ollia Waverick

NEWS FROM THE NATIONAL OFFICE

FUNDRAISING

By this time, all branches should have received their allotment of raffle tickets. To make this fundraising venture as effective as possible, you will notice we have not burdened branches with large numbers of tickets, but have forwarded managable amounts. It is our sincere hope that any tickets remaining unsold at the conclusion of the sale period will be purchased by the branches.

Please bring your ticket stubs and money from sales to the Plenary Conference, to be held at Minaki Lodge July 15 to 17th. Should this not be feasible, kindly forward them to our national office before June 30th.

In addition to providing a great opportunity to win some tremendous prizes, this project, if successful, will go far to support future initiatives of our organization. Your support is greatly appreciated!

PLENARY CONFERENCE — "THE YEAR OF THE FAMILY"

We are looking forward to a productive conference at Minaki Lodge, July 15th to 17th. The conference will commence at approximately 2 p.m. on the afternoon of Friday, July 15th and conclude at noon on Sunday, July 17th. Along with our newsletter for April, you will have received a registration form for the conference. We encourage as many members as possible to attend from each branch. As we mentioned previously, we have applied for funding for this conference and if we are successful, we will be in a position to subsidize some of the costs involved.

We are very pleased to bring to this conference presenters with tremendous expertise in their respective fields:

- "Women and Spirituality", Dr. Vivian Olender from the University of Toronto.
- "Nurturing our Youth", Dobr. Jane Luchak, Consistory of the Ukrainian Orthodox Church of Canada.
- "Women in the Political Process in Ukraine and Canada", Audrey Sojonka, Political Activist from Vancouver, British Columbia.
- "Communication and Journalism", Marusia Tarnawecka-Zurek, Editor of the English Section of Promin.

Additionally, a great deal of time will be devoted to identifying our needs and developing future initiatives to meet these needs. As well, the national committee chairs will meet with their provincial and local counterparts. Through your attendance and participation you will provide valuable input toward the future direction of our organization.

ANNUAL REPORTS

We are still awaiting annual reports (anketas) from some of our branches. Please forward these as soon as possible so that we may update our records, including our mailing list.

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA, National Office
851 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8L 3B4 Telephone (905) 312-4742 Fax (905) 524-5362

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

ПЛЕНАРНА КОНФЕРЕНЦІЯ „РІК РОДИНИ"

Одним із найважливіших завдань конференції, певно, буде перевірити пророблену працю. Із цього досвіду плянування на майбутнє, де будуть зауваги, побажання, дискусії та пропозиції, потрібно буде намітити шляхи для дальшої діяльности і розбудови Союзу Українок Канади. Важлива відповідальність у цьому Році Української Родини лежить на батьках.

Наша молодь потребує моральну і фінансову допомогу для реалізації своїх плянів, але треба їх переконати, що краще можна буде виконати пляни і намічені завдання, коли вони будуть узгіднені із Дорадчою Радою і з батьками.

Освітньо-виховна праця повинні бути на першому місці Сумківської програми.

Вдома ми є батьки своїх дітей. В організації ми є батьки наших Сумківців. Нашим обов'язком є виховання нашої молоді.

Вірю, що всі проблеми знайдуть належне зрозуміння й конкретну реалізацію на слідуючій конференції. Від щирого серця бажаємо найкращих успіхів та корисних наслідків для нашої Організації і всіх членів. У кожній країні по всьому світі батьки стараються тримати сильний зв'язок у родині. Де любов і пошана, гармонійна згода, на такому ґрунті повинні виростати їхні діти. Так само нам треба мати сильний зв'язок з нашою молоддю і допомогти їй підготовитись перебрати наші обов'язки в організації.

Г. М. Марко

Де в родині пишуть писанки,
там в родині згода

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA, National Office
851 Barton Street East, Hamilton, Ontario L8L 3B4 Telephone (416)312-4742 Fax (416)388-7

ДЕНЬ ЧЛЕНСТВА В САСКАТУНІ

Відділ ім. О. Кобилянської в Саскатуні щорічно відбуває День членства в лютім місяці з відповідною програмою. Саме таку імпрезу влаштовано 20-го лютого ц.р. в катедральній залі Пресв. Тройці УПЦ. Імпрезу відкрила і керувала програмою Вікторія Керелюк, голова культурно-освітнього комітету. Привітала учасників та коротко пояснила ціль Дня Членства. Вона покликала прот. М. Олесюка провести молитву.

Голова відділу Марія Воронюк-Буджак привітала по-українськи і по-англійськи зібрання, зосередивши увагу на нових членах і тих, що були тут давніше, та підкреслила, що членство в організації виконує велику ролю. Зокрема сказала, що ми маємо причину гордитися своєю приналежністю до відділу в Саскатуні, бо він перший в системі Союзу Українок Канади, і саме він виколисав жіночий рух у Канаді та допровадив до сформування першої в Канаді краєвої організації Союзу Українок Канади. За нами вже 70 років громадської праці.

„Вітаємо Вас, дорогі пані, члени відділу з Днем Членства. Ми з пошаною цінимо Ваші труди в розбудові нашої громади та загально-українського суспільного життя. Пам'ятаймо, що 1994 рік проголошено Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй **Роком родини**. Це накладає на жінку-матір особливі обов'язки дбати про свої родини. Прийміть цей виклик", сказала голова відділу.

При нагоді вона проголосила приємну новинку, що молоденька сумківка, Карися Клопущак, дочка дириґента катедрального хору Лаврентія Клопущака і пані Аліції, внучка голови громади С. Клопущака і пані Анни, заслуженої діячки відділу, вийшла переможцем у провінційному **Конкурсі українського мистецтва,** що відбувся в Саскатуні 12 і 13 лютого заходом провінційного КУК. Карися здобула найвищі оцінки в кількох компетиціях і отримала Трофей, яку подарувала 20 років тому Ольга Андрущак (покійна), бувша голова нашого відділу і голова жіночої секції КУК. Карися вже здобула собі славу гри на скрипці.

Тріо пань — Олеся Кіндрачук, Вікторія Рак і Олеся Стефанюк проспівали дуже мельодійно дві народні пісні: „ Несе Галя воду" і „Ой, вербо, вербо", за що отримали гучні оплески.

Далі приступлено до головної точки — відзначення нових членів і тих, що вже віддавна у відділі, за роки приналежности — 25, 50, 60, 70. Цю точку дуже вміло і справно виконала Анна Гуменюк з допомогою Анни Стінки й Анни Федейко. Анна Гуменюк дружньо привітала нових членів, кожну зокрема представила, подаючи коротко її життєпис, осяги та громадські заслуги. Анна Стінка вручила кожній статут Союзу Українок Канади, а Анна Федейко дала грамоту членства. До нових членів належать — добр. Галина Тетеренко і Докія Бокшован. В такий самий спосіб відзначено оставші категорії членства, подаючи життєпис кожної та заслуги за проробленну працю, і кожній вручено почесну грамоту за роки приналежности до відділу, кожній дано рожу.

За 25 років відзначені — Марія Сопатик, Віра Вебстер, Лилія Вівчар.

За 50 років — Анна Рачій, Розалія Чуганюк, Анна Гаврилів, Софія Грицюк, Розалія Джарман, Олеся Кіндрачук.

За 60 років — Катерина Грицак, Анастасія Михайлюк.

За 70 років відзначено Савелю Стечишин на Ювілеї 70-ліття відділу 2-го жовтня 1993 року китицею рож.

Співацький гурток, до якого входять — Анна Клопущак, Марія Воронюк-Буджак, Вікторія Рак, Олеся Кіндрачук, Олеся Стефанюк проспівали дві народні пісні — „Місяць на небі" і „Тиха вода".

Галя Максимюк представила доповідача, Марію Ткачук, громадську діячку, бувшу краєву голову Союзу Українок Канади і бувшу краєву голову СУС. Вона подала загальний огляд праці відділу за 70 років його існування, згадуючи при тому початкові

Зліва направо: добр. Г. Тетеренко, Докія Бокшован, Розалія Чуганюк, Анна Гаврилів, Вікторія Керелюк, Марія Воронюк-Буджак.

Зліва направо: Галя Максимюк, Марія Воронюк-Бужак, Елисавета Кіндрачук, Катерина Грицак, Анастасія Мигалюк, Марія Ткачук.

етапи з їхніми труднощами. Союз Українок Канади від самого початку унапрямив працю жіночої організації в національно-культурній площині, а це створило солідний ґрунт до розвитку організації. Треба використати 1994 рік — Рік Родини — на скріплення наших родин, на розвиток українськости, бо від національної свідомости наших родин залежить наше існування.

Марія Савіцька висловила подяку М. Ткачук за змістовну доповідь. Марія Дорош, референтка „Променя", перепровадила розігравку на однорічну передплату журналу . Щасливий вибір припав Василині Добні. Живі квіти, що прикрашували головний стіл, також дано на розігравку і їх отримав д-р Евстахій Гуменюк. Господиня імпрези, Вікторія Керелюк, проголосила, що чистий прихід з Дня Членства призначено на „Промінь".

На закінчення відбулася чайна гостина, якою завідувала референтка чайків Дорис Кулик з допомогою свого комітету. При чайку учасники провели весело час на розмові.

С.С.

ПИСАННЯ ПИСАНОК В УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ В ОТТАВІ

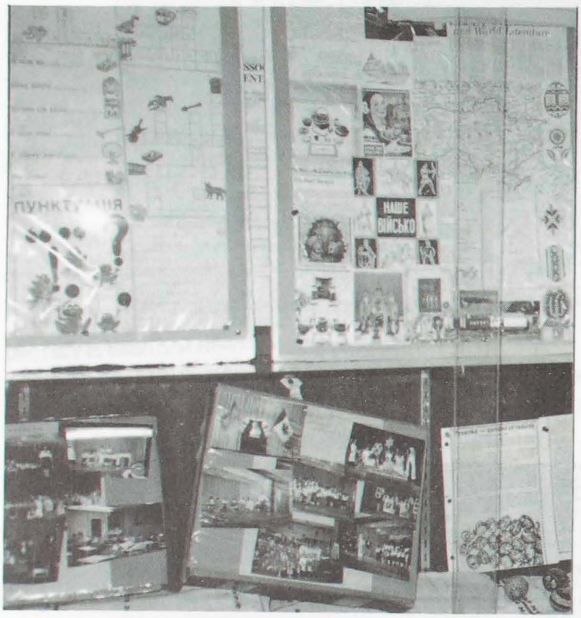

Виставка знимок шкільної дітвори під час учительської конференції етнічних шкіл.

Хоч лютий місяць цього року справді холодний, але це не спиняє нашу дітвору поспішити на залю писати писанки. Цей день вони дуже люблять і з радістю приходять вчитись цього мистецтва.

В тому році були запрошені і родичі, отже разом з дітьми, у цей Рік Родини, відбули тригодинні лекції писання писанок під проводом інструкторки Галини Михальчук та при допомозі учительок.

Для розваги діти також заспівали батькам декілька пісень, які вони вивчають на весняний концерт.

Батьківський комітет цього року особливо багато вкладає праці для добра шкільної молоді. За це їм належиться велике признання. Лекції писання писанок будуть продовжуватись і в квітні. Деякі діти є дуже здібні і виписують чудові писанки. Є надія, що це мистецтво не минеться, а буде далі розвиватися.

Галина Михальчук

Писання писанок дітей з батьками в Оттаві 1994-го року.

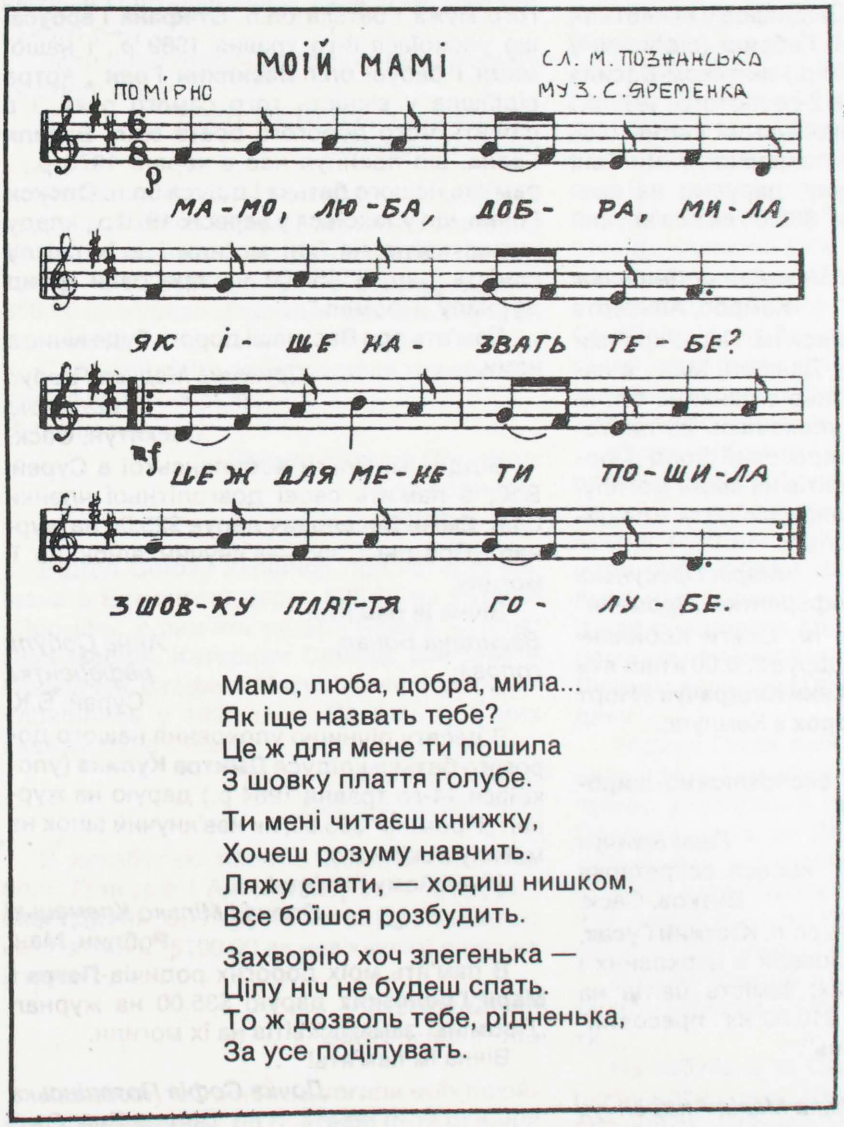

Мамо, люба, добра, мила...
Як іще назвать тебе?
Це ж для мене ти пошила
З шовку плаття голубе.

Ти мені читаєш книжку,
Хочеш розуму навчить.
Ляжу спати, — ходиш нишком,
Все боїшся розбудить.

Захворію хоч злегенька —
Цілу ніч не будеш спать.
То ж дозволь тебе, рідненька,
За усе поцілувать.

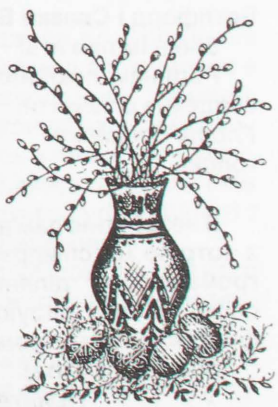

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

В незабутню пам'ять наших дорогих родичів; **Івана Ґабриша** (відійшов у вічність 14 лютого 1963 р.), **Юлії Ґабриш** (відійшла у вічність 19 квітня 1970 р.) як також **Василя Дем'янюка** (упокоївся 2-го лютого 1977 р.) **Марії Дем'янюк** (упокоїлась 12 квітня 1988 р.) і в пам'ять нашої похресної мами **Гані Лазарович** з Саскатуну, даруємо на пресовий фонд „Променя" $35.00 як нев'янучий вінок на їхні могили.

Роман і Михайлина Дем'янюк
Кемрос, Альберта

Відділ Союзу Українок ім. Лесі Українки при церкві Св. Юрія у Давфин, Ман., в пам'ять бувшої довголітньої членкині, бл. п. **Анни Стандрик,** яка упокоїлась 26 листопада, 1993 р., дарує на пресовий фонд „Променя" $20.00 замість квітів на свіжу могилу. Родині висловлюємо щирі співчуття, а покійній Анні „Вічная пам'ять"!

Марія Пресунька
референтка „Променя"

Жіноче товариство ім. Ольги Кобилянської в Витков , Саск. дарує $30.00 в пам'ять своїх бувших членок: **Анни Кіндрачук** з Норт Бетлфорд і **Славки Ворох** з Кемлупс.

Вічна їм пам'ять!

Родинам покійних висловлюємо щиросердечне співчуття.

Ґлорія Стокалко — голова
Ганя Іванчук — кореспондентка секретарка
Витков, Саск.

В незабутню пам'ять сл.п. **Юстини Гусак**, з котрою ми співпрацювали в церковних і громадських ділянках, замість цвітів на свіжу могилу дарую $10.00 на пресовий фонд журналу „Промінь".

Вічна їй пам'ять!

Приятелька Марія Андрейчук
Давфин

В незабутню пам'ять бл.п. **Галини Гнатишин** дарую $50.00 на пресовий фонд „Променя" як нев'янучий вінок на її могилу.

Добр. Меланія Гребенюк
Веґревил, Альберта

В п'яту річницю упокоєння мого дорогого мужа і батька бл.п. **Стефана Гарбуса**, що упокоївся 8-го травня 1989 р., і нашої мами і бабусі бл.п.**Василини Ґоян** , котра відійшла у вічність того самого року, і в пам'ять мого дорогого брата бл.п. **Василя Ґояна**, що покинув нас в червні 1973 р., і пам'ять нашого батька і дідуся бл.п. **Олекси Ґояна**, що упокоївся у вересні 1970 р., кладу китиці квітів на їхні могили і в їх світлу пам'ять дарую $50.00 на пресовий фонд журналу „Промінь".

Пам'ять про Вас, наші дорогі, буде вічно з нами.

Дружина Маруся Гарбус
з родиною
Саскатун, Саск.

Відділ ім. Ольги Кобилянської в Сурей, Б.К., в пам'ять своєї довголітньої членки бл.п. **Емми Веселович** дарує $25.00 на журнал „Промінь", як нев'янучий вінок на її могилу.

Вічна їй пам'ять!

Василина Бонар — голова
Анна Собуль — референтка
Сурей, Б.К.

В десяту річницю упокоєння нашого дорогого батька і дідуся **Дмитра Кулика** (упокоївся 14-го травня 1984 р.) дарую на журнал „Промінь" $25.00, як нев'янучий вінок на могилу покійного.

Вічна йому пам'ять!

Олена і Мілько Клемецькі
Роблин, Ман.

В пам'ять моїх дорогих родичів **Петра і Марії Гронських** дарую $35.00 на журнал „Промінь" замість квітів на їх могили.

Вічна їм пам'ять!

Дочка Софія Потапінська
Тандей Бей, Онт.

В незабутню пам'ять **Докії Кирилюк**, котра упокоїлась в березні 29 років тому, даруємо $10.00 на журнал „Промінь".

Іван Іващук
Бен і Докія Лукаш
Пітт Медовс, Б.К.

В пам'ять мого дорогого сина **Юрія Свириденка**, який упокоївся 13-го лютого 1994 р., дарую $50.00 на журнал „Промінь" як нев'янучий вінок на його могилу.

Народжений 25-го липня 1935-го року на квітучій Полтавщині в с. Тарасівка, Зіньківського р-ну.

Залишив у глибокому смутку всю родину та стару маму.

Добр. Параскева Свириденко
Каледон, Онтаріо

У світлу пам'ять незабутніх і дорогих родичів, **Василя і Марії Гаврилів** з Ґлеслин, Саск. (мама упокоїлась 22-го травня 1993 р., а тато 15-го березня 1984-ого року), дарую $50.00 на журнал „Промінь" замість квітів на їхні могили.

Спомини про наших родичів завжди будуть в наших серцях.
Вічна їм пам'ять!

Донька Розалія Петращук
з родиною
Келовна, Б.К.

Відділ Союзу Українок при катедрі Св. Івана в Едмонтоні дарує $25.00 на журнал „Промінь, в пам'ять пятьох наших членок: **Лесі Івасюк, Катерини Самиці, Єлисавети Прокіпчук, Стефанії Маґус і Анни Чорної**, які упокоїлись у 1993 році. Пам'ять про них завжди буде з нами.

Марія Прокопів
Кореспондентка

В незабутню пам'ять дорогих родичів, бл.п. **Григорія і Анни Кави,** бл.п. **Федора і Марії Друль** і бл.п. мужа **Петра Друля** дарую на „Промінь" $100.00 як нев'янучий вінок на їхні могили.

Юзефа Друль
Овбурн, Манітоба

Як нев'янучий вінок на могили моїх покійних батьків, мами, бл.п. **Агафії** (5-та річниця смерти) і батька. бл.п. **Корнила Гриніва**(4-та річниця) дарую $25.00 на журнал „Промінь". Вічна їм Пам'ять!

Дочка Маруся Зимовець
з родиною
Ст. Леонард, Квебек

БЛ. П. ЮСТИНА ГУСАК
ДАВФИН, МАНІТОБА

Дня 19 лютого 1994 року відійшла у вічність на 86 році життя Юстина Гусак, прожившн послідніх пару років в домі опіки для немічних і старших Св. Павла у Давфині, Манітоба.

Покійну прощали мешканці і парафіяни Церков Св. Петра і Павла з околиці Косів, і Св. Юрія з міста Давфин, Манітоба. Похоронні відправи відслужив о. Тарас Маковський з участю членів церковного хору з дириґенткою Гелен Гендерсон, дяк — Ф. Швець. Членкині СУК ім. Лесі Українки тримали почесну стійку із свічками і прапорами.

Тризна відбулася в культутному центрі Св. Юрія. Марія Андрейчук і Федір Чайковський, висловили співчуття і розповіли про активність у культурно-освітній праці Юстини від молодого віку.

Юстина (Кумка) Гусак помагала молоді в організації СУМК разом з мужом Василем, де їх діти виростали. Дириґувала хором в Косові. В відділі СУК ім. Лесі Українки займала ріжні позиції включно з головством. Була нагороджена 25-літною грамотою. Щиро працювала для Церкви і Народнього дому, де приймала участь в представленнях Любила вишивати і вирощувати квіти і городину.

Родина Гусак виїжджала до Grimsby на пару років. Там вони відразу включилися в працю Української православної громади. Повернувшись до Давфину на відпочинок (retirement), включились в працю при церкві, СУК, Культурному Центрі, і українськім фестивалі. Василь і Юстина були прийняті з радістю до громади в Давфині.

Василь упокоївся в 1989 році, а після його смерти і здоров'я Юстини почало приопадати.

Не забувала за Церкву і тих установ, де любила працювати, і була щира для них. Передплачувала „Промінь" до кінця свого життя.

Відділ СУК ім. Лесі Українки в пам'ять бл. п. Юстини дарує $20.00 на журнал „Промінь". Родині висловлюємо щирі співчуття, покійній Юстині — Вічна пам'ять!

Марія Присунька
референтка „Променя"

БЛ. П. ЕММА ВЕСЕЛОВИЧ
СУРРЕЙ, Б.К.

Бл. п. Емма (Іхтіма) Веселович упокоїлася 27-го грудня, 1993 р. в лікарні „Суррей Меморіял", проживши 80 років.

Емма народилася 27-го лютого, 1913 р. у Бюкенен, Саскачеван, в родичів Ґеоргія і Анастасії Козак. 26-го листопада 1933 року вийшла заміж за Митра Веселовича. Проживали свої молоді літа на фармі у Тіодор, Саск. Муж працював на CPR . Народилась їхня перша прекрасна доня Надія, але, на жаль, заслабла і відійшла у вічність 22-го серпня 1942 р. В 1945 році перебралася родина до Інсінґер. Пізніше мужа перевели на роботу до Вікторії, Б.К. і родина стала жити в Валей. Залишивши працю CPR, муж працював в Тимберленд Милс аж до 1965 р., коли він пішов на відпочинок. Митро упокоївся в березні 1976 р.

Емма із мужем були одні з основоположників в 1946 році Української Православної Церкви Успіння Пресвятої Богородиці, а Емма стала членкою Відділу СУК ім. Ольги Кобилянської в Валей (Суррей) Б.К. По смерті дорогого мужа Емма дальше енергійно працювала при своїй любій Церковній громаді як кухарка і як старша сестриця в церкві аж до її смерти. Емма була дуже приємною, веселою людиною, любила зо всіма веселитись, а найголовніше, із своєю донею Одаркою, із її зятем, Богданом котрі завжди брали її з собою на подорож до Арізони, США, і в інші місцевості.

29-го грудня в 7:30 годин вечора відправилась панахида у каплиці похоронного закладу „Авалон-Суррей", а похорон в УПЦ Успіння Пресвятої Богородиці 30-го грудня, 10:00 рано. Похоронні відправи служили о. парох Ізидор Ворончак і о. прот. Михайло Сокирка, співав церковний хор під керівництвом Анни Залубняк. В церковній авдиторії відбувся поминальний обід, який приготовили жінки громади. Голова громади Михайло Ткачук і Василина Бонар, голова Відділу СУК, висловили сердечне співчуття рідним, а доня Одарка склала найщирішу подяку жінкам за приготовлення смачного обіду і всім тим, що прийшли помолитися за душу покійної приятельки, і мамусі.

У великому смутку покійна залишила дочку Одарку з мужем Богданом Боярчук, велике число родини, племінників, племінниць і знайомих приятелів.

6-го лютого, 1994 р. відбулася 40-денна поминальна панахида у УПЦ в Суррей, Б.К. і в той самий час УПЦ в Фінікс, Арізона, США, де перебувала на вакації Одарка з Богданом, і велике число родини і знайомих.

У пам'ять покійної родина складає на пресовий фонд „Променя" — $70.00.

Нехай Господь Бог оселить душу спочилої сестри у Христі, Емми, там де праведні спочивають. Вічна їй пам'ять!

о. Ізидор Ворончак
настоятель громади

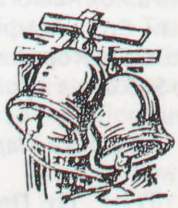

PROMIN PRESS FUND

Our sincere thanks to the following subscribers and friends who have sent in donations to the Promin Press Fund. Wherever possible, we have included donations made through Memorial contributions as well. Your continued support is truly appreciated.

U.W.A.C., Lesia Ukrainka Branch, Hamilton	$600.00
U.W.A.C., Lesia Ukrainka Branch, Windsor	575.00
U.W.A.C., Olha Kobylanska Branch, Saskatoon	200.00
Dobr. Maria Wasyliw (Edmonton)	185.00
U.W.A.C., Maria Markovych Branch, Canora	112.50
U.W.A.C., Lesia Ukrainka Branch Edmonton	100.00
Justine Fedeyko (Kelowna)	80.00
Ukrainian Orthodox Dobrodijkas from Edmonton	80.00
U.W.A.C., Aylsham-Codette Branch, Nipawin	75.00
U.W.A.C., Lesia Ukrainka Branch, Yellow Creek	63.0
U.W.A.C., Whitkow, Mayfair, Sask.	60.00
Hrebeniuk (Vegreville)	50.00
R. Patraschuk (Kelowna)	50.00
Mrs. P. Swyrydenko (Caledon, Ont.)	50.00
U.W.A.C., Lesia Ukrainka Branch, Dauphin	40.00
Mrs. M. Wolchynsky (Winnipeg)	33.00
Mrs. Halia Lypka (Hamilton)	32.00
Nadia Kobylnyk (Calgary)	25.00
Mary Zymowec (St. Leonard, Que.)	25.00
U.W.A.C., Kniahynia Olha Branch, Grimsby	25.00
Maria Kazaniwsky (St. Catharine's, Ont.)	20.00
Patricia McLaughlin (Dauphin)	20.00
Rev. Peter and Olga Satsevich (Burnaby)	20.00
Nick Sucholotsky (Edmonton)	20.00
Al Scherbluk (Etobicoke)	16.00
Mrs. Anna Stachiw (Thornhill)	13.00
Mrs. S. Gryba (Cudworth, Sask.)	13.00
Maria Andrechuk (Dauphin)	10.00
Lydia Kulynych (Kelowna)	10.00
Mary Romaniuk (Edmonton)	10.00
Peter Zalubniak (Meadows, B.C.)	10.00
T. Showdra (Dauphin)	9.00
Tamara Hawryshkiw (Winnipeg)	8.00
John Shabotynsky (Etobicoke)	8.00
Mrs. Struchynski (Thunder Bay)	8.00
Parania Szaronowsky (Surrey)	8.00
Maria Tatarchuk (Toronto)	8.00
Mary Tekela (Montreal)	8.00
Olga Wankewycz (Etobicoke, Ont.)	8.00
Dobr. S. Yurkiwsky (Edmonton)	8.00
U.W.A.C., Lesia Ukrainka Branch, Gilbert Plains, Man.	8.00
Olena Dziubenko (Vancouver)	6.00
Mrs. A. Mouhan (Sudbury)	6.00
Anna Spytkowsky (Beamsville)	6.00
Olga Toroshenko (Windsor)	6.00
Anne M. Weslowski (Montreal)	6.00
Mrs. Boychuk (Weston, Ont.)	5.00
Uliana Homola (Vancouver)	5.00
Mary Andrechuk (Dauphin)	3.00
Anna Andrushenko (Etobicoke)	3.00
Maryanne Bobko (Oshawa)	3.00
M. Borodie (Winnipeg)	3.00
Anne Boyar (Vernon)	3.00
Nellie Dmyterko (Elphinstone, Sask.)	3.00
E. Dzimba (Beamsville, Ont.)	3.00
Mabel Gonta (Oshawa)	3.00
A. Gerych (Montreal)	3.00
William Hackman (Kelowna)	3.00
Julia Hryciw (Montreal)	3.00
Lidia Hiltschuk (N. York, Ont.)	3.00
Jenny Kowalek (Edmonton)	3.00

The above is a list of donations received and processed **by March 28, 1994.**

HAWRYSH MRS K G-9
13703 BUENA VISTA RD
EDMONTON AB
T5R 5R5

1 Oct, 95

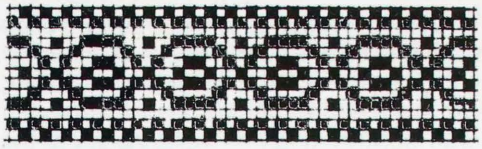

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ
ITEMS THAT MAY BE PURCHASED FROM THE NATIONAL OFFICE UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA

855 BARTON STREET E., HAMILTON, ONT. L8L 3B4
TEL.: (416) 312-4742 FAX: (416) 388-7167

МИСТЕЦТВО	ПОПЕРЕДНЯ ЦІНА	НОВА ЦІНА
UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES	12.00 + GST	8.00
UKRAINIAN WEAVING PATTERNS WITH INSTRUCTIONS by D. Yanda	25.00	15.00
UKRAINIAN CANADIANA	10.00	6.00
COOK BOOK, YORKTON	10.00	6.00
COOKING UKRAINIAN STYLE, YORKTON	8.00	4.00
COUNTRY COOKERY, ROBLIN, MAN.	12.00	8.00
UKRAINIAN DAUGHTERS' COOK BOOK, REGINA	12.00	8.00
KURELEK HASTY NOTES (GST inc.)	7.95	7.00
HASTY NOTES WITH ENVELOPES SMOLOSKYP INSIGNIA	5.00 doz.	3.00
PLACE CARDS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA (50 cards)	12.50	8.00
SERVIETTES WITH SMOLOSKYP INSIGNIA (pkg. of 100)	5.50	4.00
SET OF 20 PYSANKY CARDS (GST inc.)	12.00	8.00
SPOONS WITH SMOLOSKYP INSIGNIA	8.00	5.00
UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION HYMN, CASSETTE (GST inc.)	12.00	6.00
MEMBERSHIP PINS, SMOLOSKYP	17.00	10.00
ІСТОРИЧНІ		
ПІВСТОЛІТТЯ НА ГРОМАДСЬКІЙ НИВІ, Н. Когуська. **Billingual**	40.00	18.00
ВИДАТНІ ЖІНКИ УКРАЇНИ, Н. Полонська-Василенко	8.00	5.00
НАРИСИ З УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ, 3 томи **Billingual**	15.00	10.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ, (м'ягка обкладинка) Н. Когуська	/	2.00
ПРОГРАМИ		
НА КРИЛАХ ПІСЕНЬ, ПІСНІ З НОТАМИ, слова Л. Українки	10.00	5.00
ЗБІРНИК МАТЕРІЯЛІВ НА 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Л. УКРАЇНКИ	10.00	8.00
ДИТЯЧА ЛІТЕРАТУРА		
ДУХОВНІ ПІСНІ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ, СУК	8.00	5.00
РЕЛІГІЙНІ ПІСНІ ДЛЯ НЕДІЛЬНИХ І РІДНИХ ШКІЛ, о. В. Слюзар	4.00	1.00
НАША ВІРА — OUR FAITH — SADOCHOK, Level One, (GST inc.)	12.00	8.00
РЕЛІГІЙНІ		
СВЯТА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ, Прот. Д-р. І. Стус. **Billingual**	8.00	5.00
ІНШЕ		
СТАТУТ — CONSTITUTION (GST inc.)		
ГРАМОТИ, 25-літ або більші (можна дописати роки)	5.00	3.00
ГРАМОТИ ПОЧЕСНІ	/	3.00
	/	1.75

NOTE: POSTAGE AND HANDLING EXTRA